

VU Research Portal

Zelfstandigheid in gebondenheid

van Haaren-Dresens, C.B.M.

2018

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

van Haaren-Dresens, C. B. M. (2018). *Zelfstandigheid in gebondenheid: Een onderzoek naar de vraag hoe de interbestuurlijke verhoudingen en het gerevitaliseerde interbestuurlijk toezicht zich verhouden tot de constitutionele positie van decentrale overheden*. [, Vrije Universiteit Amsterdam]. Wolf Legal Publishers (WLP).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	ix
Toelichting gehanteerde terminologie en noten	xiii
Lijst van afkortingen	xv

Hoofdstuk I Inleiding, onderzoeksopzet en probleemstelling

I.1	Ten geleide	1
I.2	Onderzoeksopzet	5
I.2.1	Probleemstelling en onderzoeksvragen	5
I.2.2	Maatschappelijke relevantie	6
I.2.3	Onderzoeksmethoden en indeling onderzoek.....	11

Hoofdstuk II Plaatsbepaling van decentrale overheden in het constitutionele recht

II.1	Inleiding	13
II.2	Historische schets van de grondwettelijke positie van decentrale overheden.....	14
II.3	Eenheidsstaat	19
II.4	Spreiding van bevoegdheden	22
II.4.1	Inleiding	22
II.4.2	Tocqueville over verticale spreiding van bevoegdheden	24
II.4.3	Het subsidiariteitsbeginsel en het soevereiniteitsbeginsel.....	27
II.4.3.1	Het subsidiariteitsbeginsel in de katholieke sociale leer.....	27
II.4.3.2	Het soevereiniteitsbeginsel in de protestantse staatsleer	31
II.4.4	Torbecke.....	34
II.4.5	Het subsidiariteitsbeginsel in het Europese recht	39
II.4.5.1	Europese Unie.....	39
II.4.5.2	Raad van Europa	44
II.4.6	Korte schets van de verticale bevoegdheidsspreiding en de subsidiariteit in de Nederlandse eenheidsstaat.....	47
II.5	Interbestuurlijk toezicht.....	51
II.6	Decentralisatiebeleid sedert 1980.....	54

Hoofdstuk III Positie en bevoegdheden van decentrale overheden in het constitutionele recht

III.1	Inleiding	69
-------	-----------------	----

III.2	Het Europees Handvest inzake lokale autonomie	70
III.2.1	Ten geleide	70
III.2.2	Totstandkoming.....	73
III.2.2.1	Handvest	73
III.2.2.2	Aanvullend Protocol	75
III.2.3	Beginselen van het Handvest en het Protocol	76
III.2.4	Inhoud van het Handvest en het Aanvullend Protocol	77
III.2.4.1	Inhoud Handvest	77
III.2.4.2	Inhoud Protocol	84
III.2.5	Monitoring door de Raad van Europa	85
III.2.6	Het Handvest in Nederland	88
III.2.6.1	Toetreding tot het Handvest	88
III.2.6.2	Verklaringen en voorbehouden	93
III.2.6.3	Toetreding tot het Aanvullend Protocol	98
III.2.6.4	Monitoring inzake Nederland.....	100
III.2.7	Rechterlijke toetsing	104
III.3	Grondwet en organieke wetgeving.....	128
III.3.1	Ten geleide	128
III.3.2	Grondwet.....	132
III.3.2.1	Totstandkoming hoofdstuk 7	141
III.3.2.2	Voorlopers van artikel 124.....	147
III.3.2.3	Autonomie en medebewind in de Grondwet	152
III.3.3	Gemeenten en provincies en hun organieke wetten	162
III.3.3.1	Totstandkoming Gemeente- en Provinciewet.....	164
III.3.3.2	Vertegenwoordigend orgaan	167
III.3.3.3	Autonomie en medebewind in de organieke wetten ..	169
III.3.3.4	Interbestuurlijke verhoudingen in de organieke wetten	179
III.3.3.5	Casus	184
III.3.3.5.1	Binnengemeentelijke decentralisatie, opheffing deelgemeenten	184
III.3.3.5.2	Regulering van prostitutie	196
III.3.4	Algemene wet bestuursrecht.....	205
III.3.5	Regelgevingshiërarchie	208

Hoofdstuk IV Interbestuurlijk toezicht

IV.1	Inleiding	215
IV.2	Functie en modaliteiten van toezicht	216
IV.3	Interbestuurlijk toezicht in het Europees Handvest inzake lokale autonomie.....	222
IV.3.1	Artikel 8	222
IV.3.2	Voorbehouden met betrekking tot toezicht.....	226
IV.3.3	Illustratie.....	228
IV.4	Interbestuurlijk toezicht in het nationale recht	230

IV.4.1	Grondwet.....	230
IV.4.2	Gemeentewet, Provinciewet en Algemene wet bestuursrecht.....	236
IV.4.3	De Wet Naleving Europese regelgeving publieke entiteiten.....	246
IV.4.4	Revitalisering generiek toezicht	248
IV.4.4.1	De Code Interbestuurlijke Verhoudingen.....	248
IV.4.4.2	De Bestuurlijke Werkgroep Alders	252
IV.4.4.3	Kaderstellende visie op toezicht ‘Minder last, meer effect!’ en Kabinetsstandpunt Interbestuurlijk Toezicht.....	257
IV.4.4.4	De commissie Doorlichting Interbestuurlijke Toezichtarrangementen (commissie-Oosting).....	259
IV.4.4.5	Kabinetsreactie op het rapport van de commissie Doorlichting Interbestuurlijke Toezichtarrange- menten en Wet revitalisering generiek toezicht.....	263
IV.4.4.6	Beoordeling revitalisering generiek toezicht.....	265
IV.4.4.6.1	Schorsing en vernietiging	265
IV.4.4.6.2	De taakverwaarlozingsregeling	268
IV.4.4.6.3	Horizontaal toezicht en democratische legitimatie	270
IV.4.4.6.4	Handhavingsverzoeken en rechts- bescherming	273
IV.4.4.6.5	Administratief beroep	277
IV.4.4.6.6	Artikel 136 Grondwet	279
IV.4.5	Ontwikkelingen en jurisprudentie inzake spontane vernietiging wegens strijd met het algemeen belang.....	286
IV.4.5.1	Strijd met het algemeen belang: een beknopte historische schets.....	287
IV.4.5.1.1	Strijd met het algemeen belang tot 1983.....	287
IV.4.5.1.2	Vernietiging wegens strijd met het algemeen belang in de praktijk tot 1983.....	289
IV.4.5.1.3	Grondwet 1983.....	290
IV.4.5.1.4	Strijd met het recht en strijd met het algemeen belang.....	291
IV.4.5.2	Beleidskader spontane vernietiging	292
IV.4.5.3	Rechterlijke toetsing	293
IV.4.5.4	Beleidskader Schorsing en vernietiging	297

Hoofdstuk V De slotbeschouwing met conclusies

V.1	Subsidiariteit en autonomie in Handvest en nationale wetgeving.....	303
V.2	Gedecentraliseerde eenheidsstaat en interbestuurlijke verhoudingen.....	307
V.3	‘Proeve’ voor gewijzigde artikelen 124 en 132 van de Grondwet	325

Samenvatting	329
Summary.....	337
Bibliografie	343
Belangrijkste geraadpleegde adviezen en rapporten	379
Belangrijkste geraadpleegde Kamerstukken, verdrags- en wetteksten.....	384
Behandelde jurisprudentie.....	386
Belangrijkste geraadpleegde internetbronnen	387
Curriculum vitae	388